

Рецензії

М. П. Бутко

Теоретичні та прикладні аспекти інституціоналізації економіки регіонів України

Посилення процесів глобалізації та євроінтеграційний цивілізаційний вибір нашої держави у поєднанні з курсом на децентралізацію владних повноважень зумовлюють потребу в інституційних трансформаціях, виробленні та реалізації концептуального інструментарію регулювання просторово-економічних відносин з урахуванням необхідності дотримання загальнонаціональних інтересів. Актуальність наукових розробок у сфері інституційного забезпечення зумовлена також важливістю регіональної проблематики у соціально-економічному розвитку України, необхідністю формування оптимальної моделі регіонального розвитку держави задля підвищення якості життя населення.

У сучасних умовах однією з найбільш гострих проблем, пов'язаних з розвитком економіки регіонів України, є, власне, незадовільний стан інституціоналізації. Особливої актуальності ця проблема набуває у зв'язку з імплементацією Україною Угоди про асоціацію з ЄС, оскільки вимагає реалізації комплексу невідкладних заходів, спрямованих на адаптацію інституційних умов регіонального розвитку до європейських реалій.

Першочергового завдання у цьому контексті набуває розробка пропозицій щодо реконцептуалізації регіональної політики на нових наукових засадах. Адже сьогодні значна частина дослідників акцентують свою увагу на тому, що наявні регіональні диспропорції у соціально-економічному розвитку держави,

включаючи значну диференціацію регіонів за якістю інституційного забезпечення розвитку економічних систем, належать до числа найсуттєвіших бар'єрів на шляху подальшої інтеграції до європейського економічного простору, підвищення ефективності функціонування економіки та поліпшення стандартів життя населення регіонів.

Дослідженню саме цих проблем присвячена монографія М. В. Максимчука¹, метою написання якої є наукове обґрунтування теоретико-методологічних засад інституціоналізації розвитку економіки регіонів України і на цій основі окреслення тенденцій, концептуальних засад і пріоритетів її структурно-просторових змін на сучасному етапі розвитку держави.

За структурою монографія складається з п'яти розділів, передмови, післямови, додатків і списку використаних джерел. Логічно побудована структура монографії дозволила автору достатньо повно розкрити теоретико-методологічні аспекти інституціоналізації економіки держави, особливості формування оновленої державної регіональної політики, дослідити процеси структурних і модернізаційних змін у регіонах України та запропонувати методи підвищення ефективності регіональної структурної політики.

У першому розділі на основі вивчення зарубіжних і вітчизняних наукових напрацювань у сфері регіональної економіки сформульовано теоретико-методо-

© М. П. Бутко, 2016.

¹ Максимчук М. В. Інституціоналізація розвитку економіки регіонів України: теорія і практика : монографія / М. В. Максимчук ; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». – Львів, 2016. – 394 с. ISBN 978-966-02-7937-7.

логічні засади дослідження інституціоналізації економіки держави, проаналізовано роль теоретичного доробку інституціоналізму у розвитку економічних і регіональних досліджень, проведено аналіз сучасного українського інституціоналізму.

Другий розділ присвячений аналізу проблем і перспектив використання інституціоналізму в регіональній економіці та формуванню концептуальних засад регіонального інституціоналізму. Автором також сформульовані базові положення діяльнісно-інституційної концепції регіонотворення.

У третьому розділі викладено результати проведеного інституційного аналізу територіальної організації господарства та структурних змін у регіонах України. Це дає можливість ознайомитися з проведеним автором дослідженням макро-регіональної інституціоналізації економіки України, практичними аспектами інституційної модернізації промисловості регіону, результатами аналізу структурно-інституційних змін в економіці Карпатського регіону.

У четвертому розділі запропоновано інституційні моделі забезпечення регіонального розвитку, зокрема модель неінституціалізованих економічних районів України та модель інституціалізації районування економічного простору держави. Крім того, проведено моделювання інституційної взаємодії державних і регіональних органів влади при модернізації промислового потенціалу регіонів.

У п'ятому розділі обґрунтовується необхідність реконцептуалізації регіональної структурної політики на інституційних засадах і пропонуються нові концептуальні положення управління розвитком регіональних систем держави на основі запровадження сучасних інститутів і форм регулювання, надаються рекомендації з формування відповідного законодавчо-правового забезпечення, визначаються методологічні основи вибору цілей регіональної структурної політики на засадах, що відповідають європейським стандартам.

Водночас окремі положення монографії мають, на нашу думку, дискусійний характер. Зокрема, якщо ідеться про понятійний інструментарій дослідження, то автор не завжди чітко розмежовує зміст понять «інституція» та «організація» і похідні від них наукові терміни.

Однак зазначені дискусійні моменти не знижують загальну наукову і практичну цінність монографії як наукового доробку, що містить широкий спектр нових та актуальних підходів до розвитку регіональної економіки, розв'язання проблем інституційного забезпечення розвитку економіки регіонів України.

Монографія може бути корисна для науковців, які займаються проблематикою інституційного забезпечення регіонального розвитку та формуванням наукових засад регіональної політики, аспірантів, студентів, а також працівників органів регіональної влади та місцевого самоврядування.

Бутко Микола Петрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та державної служби Чернігівського національного технологічного університету (e-mail: management_stu@mqil.ru).

Butko Mykola Petrovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of Management and Public Service of the Chernihiv National University of Technology.

Надійшло 26.09.2016 р.